

QR-20040719/3085700/-2500

महिला आर्थिक विकास महामंडळाची
पुनर्रचना करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्र. मा.वेम-२००१/प्र.व. १०/का-१०
नवीन प्रशासन भवन, ३ रा मजला,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक :- २० जानेवारी, २००३.

प्रस्तावना :- महिला आर्थिक विकास महामंडळाची (माविम) स्थापना २४ फेब्रुवारी १९७५ रोजी आंतरराष्ट्रीय महिला वर्षाच्या शुभदिनी करण्यात आली. या महामंडळाने महिलांना प्रशिक्षित करून त्यांचे संघटन करून त्यांना रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देणे व त्यातून त्यांचा आर्थिक विकास घडवून आणणे असा उद्देश होता. उद्देशाला अनुसरून शासनाने अग्रधान्य पुरवठा, स्टेशनरी पुरवठा, गणवेश पुरवठा, उपहारगृह घालविणे अशा सारखी कामे माविमकडे महिला मंडळाच्या मदतीने चालविण्यासाठी दिली होती. सुरुवातीला महामंडळाने या क्षेत्रात चांगले कार्य केले. परंतु कालांतराने उत्पन्न मिळविण्याच्या आकर्षणातून सधर कामे खाजगी पुरवठादाराकडून कमिशन तत्वावर करून घेणे पुरु झाले. यातून महामंडळाला उत्पन्न प्राप्त झाले, परंतु महामंडळाची प्रतिमा काहीशी खराब झाली. कारण या कामातून महिला उद्योजकांना आणि महिला मंडळांना फायदा झाला नाही. शिवाय जेथे जेथे कमी प्रतीया पुरवठा झाला त्याची नैतिक जबाबदारी पुरवठादार म्हणून माविमवर आली. महामंडळ सातत्याने तोट्यात असल्यामुळे, १९९४ मध्ये महाराष्ट्र राज्याच्या सार्वजनिक उपक्रम समितीने या महामंडळाचा आढावा घेवून शिफारशी केल्या होत्या तसेच महिलांच्या आर्थिक विकासाची प्रमुख यंत्रणा म्हणून माविमची पुनर्रचना व बळकटीकरण करण्यात येईल असा निर्णय महिला धोरण-२००१ मध्ये घेण्यात आला आहे. त्यास अनुसरून माविमची पुनर्रचना करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

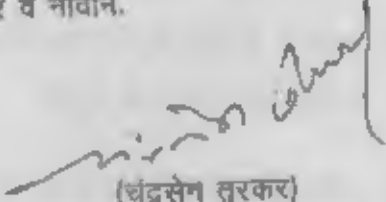
निर्णय :- वरील प्रस्तावास अनुसरून महिला आर्थिक विकास महामंडळाची पुनर्रचना करण्याकरीता शासनाने खालील प्रमाणे निर्णय घेतले आहेत :-

- १) महिला आर्थिक विकास महामंडळाने व्यापारी तत्वावरील कामे बंद करावीत व केवळ महिला विकासाची कामे हाती घ्यावीत.
- २) राज्यातील महिला विकासाच्या कामासाठी (स्वयंसहाय्यता बचत गटाची निर्मिती, महिलांसाठीचे विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम, महिला उत्पादनांसाठी बाजारपेठ व अनुषंगिक आधारसेवा इ.) महिला आर्थिक विकास महामंडळास "शिरदार संस्था" म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

- ३) शासनाच्या सर्व विभागांनी त्यांचे कार्यक्रम राबविण्यासाठी स्वयंसहाय्यता बचत गट संकल्पनेवर आधारित योजना तयार करून त्या महिला आर्थिक विकास महामंडळाकडे राबविण्यासाठी द्याव्यात. सदर योजनांकरिता संबंधित विभागांनी त्यांना उपलब्ध असलेल्या निधीतून रु. १०,०००/- प्रति बचतगट याप्रमाणे ३ वर्षांकरिता निधी उपलब्ध करून द्यावा.
- ४) महिला आर्थिक विकास महामंडळाच्या जिल्हास्तरावरील विस्तारास मान्यता देण्यात येत असून मुख्यालय व जिल्हा स्तराकरीता एकूण २४६ पदांना मंजूरी देण्यात येत आहे. सदर पदांपैकी ११४ कायम पदे वगळता उर्वरित १३२ मानधनी पदे आवश्यकतेनुसार भरण्याचे अधिकार माहिमला देण्यात येत आहेत.
- ५) सन २००२-२००३ पासून माहिमला प्रशासकीय खर्चाकरीता दरवर्षी आवश्यकतेप्रमाणे रु. १,००,००,०००/- (रु. एक कोटी) पर्यंत व्यवस्थापन अनुदान देण्यात येईल.
- ६) गरजेप्रमाणे माहिमला पुढे मागमांडयल उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- ७) महिला आर्थिक विकास महामंडळाच्या संचालक मंडळाचा विस्तार करण्यात येत असून त्यामध्ये नियोजन विभाग, ग्राम विकास विभाग, सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभागाच्या सचिवांची किंवा त्यांच्या प्रतिनिधींचा "पदसिद्ध संचालक" म्हणून नियुक्ती करण्यात येत आहे. तसेच आवश्यकतेनुसार संबंधित क्षेत्रातील तज्ञ व्यक्तींना संचालक मंडळावर निमंत्रित करण्याचे अधिकार माहिमला देण्यात येत आहेत.

हा शासन निर्णय नियोजन व वित्त विभागाच्या सहमतीने वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.०४ /०३ /साऊ-३. दि.१४.१.२००३ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल गांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(चंद्रसेन सुरकर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,
मा.राज्यपालांचे सचिव,
मा.मुख्यमंत्री कार्यालय प्रधान सचिव